

Erilaisia sukupuolia, monia tapoja olla minä

Anna Moring
FT, johtava asiantuntija
Monimuotoiset perheet -verkosto

KAIKKIEN PERHEIDEN SUOMI

MONIMUOTOISET PERHEET

Sukupuolen moninaisuus

- Voi tarkoittaa monia asioita:
  - On lukuisia tapoja elää sukupuolta ja kaikki ovat tavalla tai toisella erilaisia
  - Toisaalta käsitteellä viitataan usein tiettyyn ryhmään, jotka eivät koe syntymässä määriteltyä sukupuolta itselleen ominaiseksi tai ilmentävät sukupuolta eri tavoin

Sukupuolen moninaisuus on yleistä

- Kouluterveyskyselyssä (2017) yli 5 prosenttia kertoi sukupuolekseen toisen kuin syntymässä määritelty.
- Hollannissa tytöistä ja pojista 10 % kertoi toivovansa, että heidän kehonsa olisi toista kuin syntymässä määritelty.
- Yhdysvaltalaistutkimuksen mukaan 5% kertoo olevansa trans- tai muunsukupuolisia (2012).

Lähde: Seta / SMOK

Käsitteitä

- Transsukupuolisuus
  - Sukupuolen korjausprosessi tai transprosessi
- Intersukupuolisuus
- Muunsukupuolisuus
- Sukupuolettomuus
- Cis-sukupuolisuus
- Translapset ja -nuoret

Tärkeä tietää

- Lapsuudessa ilmaistulla sukupuoliella ei ole suoraa yhteyttä aikuisena koettuun sukupuoliin tai seksuaali-identiteettiin
- Monet lapset kokeilevat erilaisia sukupuolen ilmaisun tapoja
- Ihmisen sukupuolta ei voi kasvattaa normaaliksi → yritys tähän tuottaa peittelyä, pelkoa ja häpeää

Kouluiässä tapahtuu muutos

- Lapset, jotka vielä varhaiskasvatusiässä ilmaisevat sukupuoltaan toisin, "normalisoituvat" kouluiässä.
- Koskee etenkin poikia → vanhempien raportoinnin mukaan osuus pojista, jotka ilmaisevat sukupuoltaan normin vastaisesti, romahtaa kouluiässä
- Kuinka myös koulusta voisi tehdä turvallisen tilan kaikenlaisille lapsille ja nuorille?

Ammattilaisena sinä voit:

- Auttaa vanhempia ymmärtämään ja hyväksymään lapsensa sukupuolen ilmaisutavat
- Luoda hyväksyvän ympäristön, jossa jokainen lapsi voi olla oma itsensä
- Kutsua lasta tämän toivomalla nimellä ja sijoittaa hänet koetun sukupuolen mukaisiin ryhmiin
- Antaa kaikille tilaisuuksia kokeilla erilaisia asioita sukupuolesta riippumatta

Lisätietoa ammattilaisille ja vertaistukea:

- Setan tietopaketti varhaiskasvatuksen ammattilaisille:
<https://seta.fi/sateenkaaritieto/ammattilaisille/varhaiskasvatus/>
  - Sivulla myös satuja ja materiaalia lapsille
- Translasten ja -nuorten perheet ry:
<https://www.transperheet.fi/>

